

Adkomstvei til trafostasjon ved Tysvær vindkraftverk

Kartlegging av naturmangfold

Leif Appelgren

Adkomstvei til trafostasjon ved Tysvær vindkraftverk

Kartlegging av naturmangfold

Ecofact rapport: 778

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Appelgren, L. 2020. Adkomstvei til trafostasjon ved Tysvær vindkraftverk – Kartlegging av naturmangfold. Ecofact rapport 778.
Nøkkelord:	Naturtyper, rødlistearter, edellauvskog
ISSN:	1891-5450
ISBN:	978-82-8262-776-4
Oppdragsgiver:	Multiconsult
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Leif Appelgren
Kvalitetssikret av:	Bjarne Homnes Oddane
Forside:	Store asketrær nær traseen til adkomstveien. Foto: Leif Appelgren

www.ecofact.no

Postadresse:
Ecofact AS
Postboks 560
4302 SANDNES

Besøksadresse:
Ecofact AS
Dreierveien 25
4321 SANDNES

INNHOOLD

FORORD	3
SAMMENDRAG	4
1 INNLEDNING	5
2 LOKALISERING	6
3 MATERIALE OG METODER	7
3.1 DATAGRUNNLAG	7
4 STATUS OG VERDI FOR NATURMANGFOLD	7
4.1 VEITRASEEN	7
4.1.1 Viktige naturtyper	8
4.1.2 Røddlistearter	11
4.2 MASSEUTTAKET	12
4.2.1 Viktige naturtyper	12
4.2.2 Røddlistearter	12
5 REFERANSER	13

FORORD

På oppdrag fra Multiconsult har Ecofact kartlagt naturmangfoldet langs en trasé for adkomstvei til trafostasjon ved Tysvær vindkraftverk i Rogaland. Det ble også gjort en sjekk av et område i tilknytning til traseen der det er ønske om å ta ut masser. Arbeidet er utført av Leif Appelgren.

Sandnes

22. juni 2020

Leif Appelgren

SAMMENDRAG

Beskrivelse av oppdraget

I forbindelse med etablering av Tysvær vindkraftverk var det ønske om å kartlegge naturmangfold langs planlagt veitrasé til trafostasjon ved nordsiden av Årvikfjellet. På oppdrag fra Multiconsult har Ecofact kartlagt disse områdene for forekomster av viktig naturmangfold. I tillegg ble det gjort en sjekk av et område i tilknytning til veitraseen der det er ønske om å ta ut masser. Arbeidet er utført av Leif Appelgren. Kontaktperson for oppdragsgiver har vært Kjetil Mork. Ib Mikkelsen, CMTI, har bistått med plantegninger og omvisning i felt. Rapporten er kvalitetssikret av Bjarne Homnes Oddane

Datagrunnlag

Rapporten baserer seg på feltkartlegging gjennomført av Leif Appelgren 12.06.2020 og innhentet informasjon fra offentlige databaser (Naturbase, Artskart, Temakart Rogaland).

Resultat

I tilknytning til veitraseen ble det registrert naturtyper etter NiN-metodikk i 2018. Under befaringen ble det registrert ytterligere en naturtype. Viktigste for naturmangfoldet er et område med rik edelløvsskog. Dette ligger i et delvis fuktig parti langs en bekk som renner til myren vest for traseen. Ask er her det dominerende treslaget. Her finnes enkelte store, styvede asketrær med en omkrets på opptil 3 meter. Dette var nok tidligere en høstingsskog. Askeskogen er del i et større område med relativt rik flora. Her finnes en del mer eller mindre krevende karplanter og moser som f.eks. sanikel, skogsvinerot, hengeaks, lundrapp, krossved, storkransmose *Rhytidiadelphus triquetrus* og kamnose *Ctenidium molluscum*. Ingen rødlistede arter ble registrert i askeskogen, men potensialet for forekomst av rødlistearter vurderes som relativt stort, særlig på de grove asketrærne. Ifølge Statens vegvesens veileder for konsekvensutredninger, håndbok V712 (Statens Vegvesen 2018) får askeskogen stor verdi. I tillegg går de store asketrærne inn under naturtypen *Store gamle trær* med minimum verdi viktig. Ask er også et rødlistet treslag i kategori VU – sårbar. Selv om ask er et vanlig treslag i regionen, må forekomst av mange store trær vurderes som viktig.

Det er ikke registrert noen rødlistearter i influensområdet tidligere. Under befaringen ble det registrert én rødlisteart i traséområdet. Dette er karplanten skogfredløs som er rødlistet i kategori NT – nær truet. Arten ble registrert midt i traseen for veien, ca. 40-70 meter sør for Hersdalsvegen. Skogfredløs vokser her langs en strekning på ca. 20-25 meter, i et fuktig sig som løper i nord-sørlig retning.

Masseuttaket vil berøre områder som stort sett er trivielle. Et lite område som er registrert som naturbeitemark i henhold til NiN vil bli berørt. Dette er noe gjødselpåvirket og mangler særlige verdier for naturmangfoldet. Ellers berører uttaksområdet en del skog som er vurdert å ha svært begrensede naturverdier.

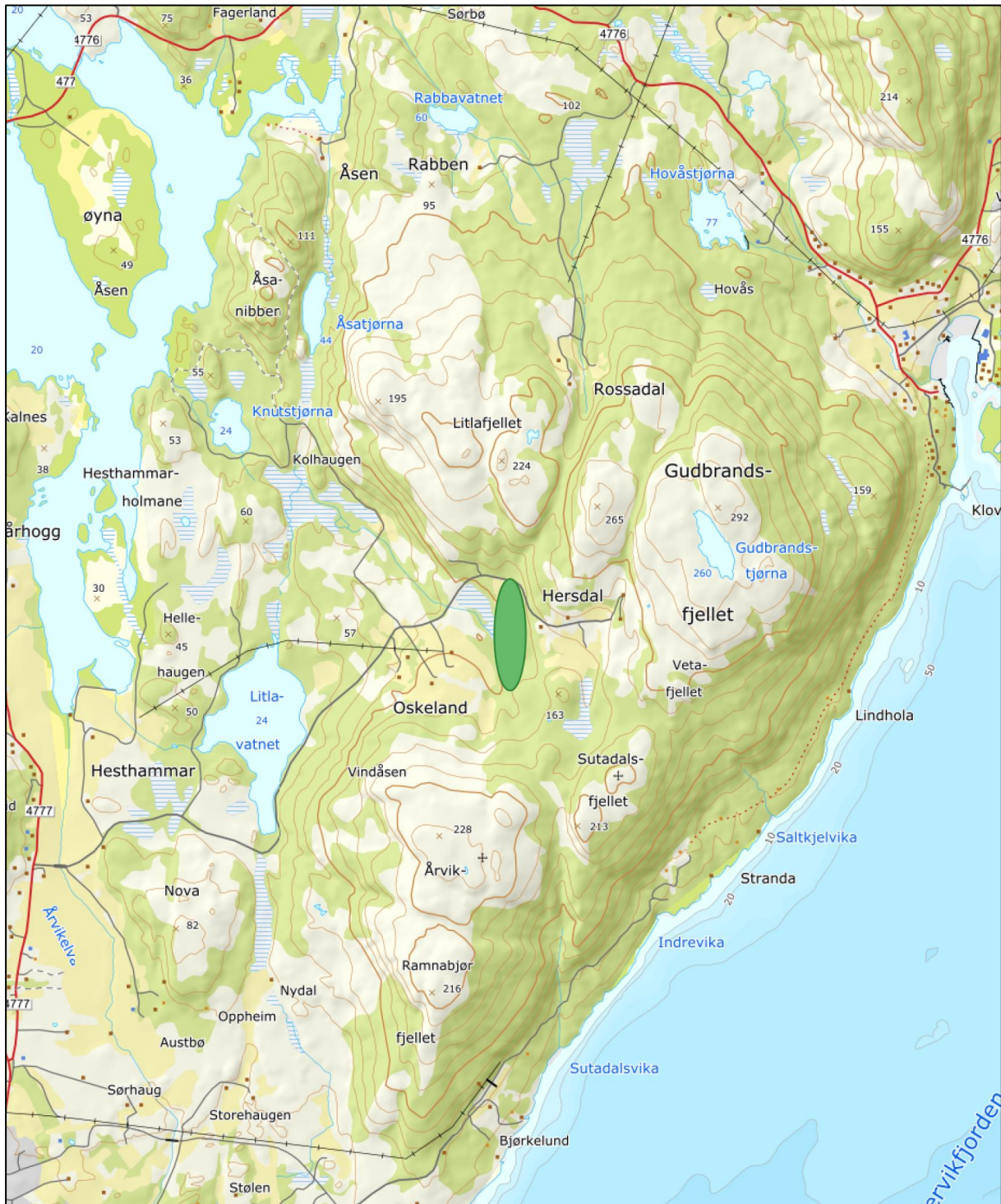
1 INNLEDNING

I forbindelse med etablering av Tysvær vindkraftverk var det ønske om å kartlegge naturmangfold langs planlagt trasé til trafostasjon ved nordsiden av Årvikfjellet. På oppdrag fra Multiconsult har Ecofact kartlagt disse områdene for forekomster av viktig naturmangfold. I tillegg ble det gjort en sjekk av et område i tilknytning til veitraseen der det er ønske om å ta ut masser. Arbeidet er utført av Leif Appelgren. Kontaktperson for oppdragsgiver har vært Kjetil Mork. Ib Mikkelsen, CMTI, har bistått med plantegninger og omvisning i felt. Rapporten er kvalitetssikret av Bjarne Homnes Oddane.

2 LOKALISERING

Tiltaksområdet er lokalisert nord for Årvikfjellet, mellom Oskeland og Hersdal, i sørlig del av Tysvær kommune. Beliggenhet av tiltaksområdet er vist i figur 2.1. Figur 2.2 viser den undersøkte traseen.

Figur 2.1. Lokalisering av tiltaksområdet, markert med grønn farge.

Figur 2.2. Undersøkt veitrasé.

3 MATERIALE OG METODER

Formålet med denne utredningen er å kartlegge viktige forekomster av naturmangfold som vil bli berørt av veitraseen. Som grunnlag for vurdering av naturmangfold brukes Norsk rødliste for arter 2015 (Henriksen & Hilmo 2015), Norsk rødliste for naturtyper 2011 (Lindgaard & Henriksen 2011) og DN-håndbok nr. 13 (DN 2007) med utkast til nye faktaark fra 2014.

3.1 Datagrunnlag

Feltkartlegging ble gjennomført av Leif Appelgren 12.06.2020. I tillegg er det innhentet informasjon fra offentlige databaser (Naturbase, Artskart, Temakart Rogaland).

4 STATUS OG VERDI FOR NATURMANGFOLD

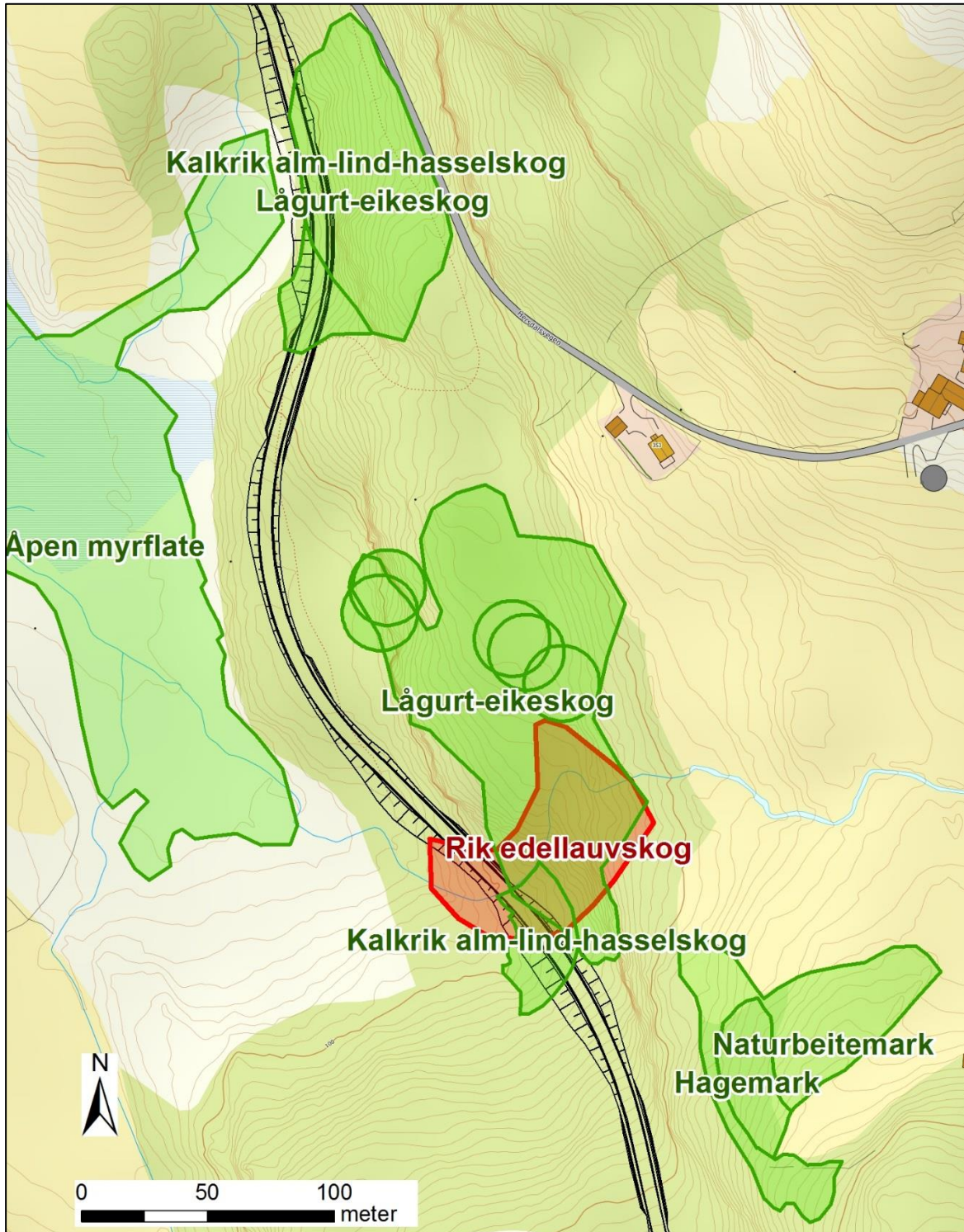
4.1 Veitraseen

Traseen for adkomstveien går gjennom terreng som i store trekk heller nedover fra øst til vest. I skråningene er bakken mange steder dekket av store steinblokker, men traseen følger stedvis en gammel traktorvei på nokså flat mark. Området er for det meste skogdekket og skogen består av løvskog av forskjellige typer. Enkelte steder dominerer eik, mens det andre steder er dominans av mer trivielle treslag, og da mest bjørk. Traseen går også gjennom et mindre område der ask utgjør en stor del av tresjiktet. Vest for traseen ligger en myr og stedvis er det fuktig skog eller sumpskog i kanten til myren. Området er delvis relativt kalkrikt og huser en del krevende karplanter.

4.1.1 Viktige naturtyper

Eksisterende data

Området ble kartlagt etter NiN-metodikken i 2018 (NiN = Natur i Norge, se informasjon her: <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/natur-i-norge/>). Naturtyper som da ble registrert i tilknytning til traseen er vist i figur 4.1.

Figur 4.1. Naturtyper registrert ved NiN-kartlegging i 2018 (grønn farge) og naturtyperegistrering under befaring i 2020 (rød farge). Sirkler viser forekomster av typen "Hul eik" (eik som er synlig hul eller har en omkrets over 2 meter i brysthøyde).

Nye registreringer

Viktigst for naturmangfoldet er et område med rik edelløvskog (se figur 4.1). Dette ligger i et delvis fuktig parti langs en bekk som renner til myren vest for traseen. Ask er her det dominerende treslaget. Her finnes enkelte store, styvede asketrær med en omkrets på opptil 3 meter (figur 4.2). Området er for det meste storblokket, og var nok tidligere en høstingsskog. Gjengroingen har gått så langt at området nå fremstår som tett skog. Askeskogen er del i et større område med relativt rik flora. Andre deler er dominert av eik og hassel, stedvis med noe innslag av ask og muligens andre edelløvtrær. Her finnes en del mer eller mindre krevende karplanter som f.eks. sanikel, skogsvinerot, hengeaks, lundrapp og krossved. Det er også en del mosearter i skogbunnen som indikerer rikere forhold, f.eks. storkransmose *Rhytidiadelphus triquetrus*, kammose *Ctenidium molluscum* og rottehalemose *Isothecium alopecuroides*. Ingen rødlistede arter ble registrert på de store asketrærne eller ellers i askeskogen. Potensialet for forekomst av rødlistearter innenfor organismegrupper som skorpelav, sopp og insekter vurderes imidlertid som relativt stort. På trærne ble det registrert en del lavararter i lobarionsamfunnet, bl.a. lungenever *Lobaria pulmonaria*, kystvrenge *Nephroma laevigatum*, grynfiltlav *Pannaria conoplea* og stiftfiltlav *Parmeliella triptophylla*. På asketrærne vokser også moser som flatfellmose *Neckera complanata*, krypsilkemose *Homalothecium sericeum* og trådkjølmose *Zygodon rupestris*. På basen av enkelte asketrær vokste store matter av kammose *Ctenidium molluscum* og buskrevemose *Thamnobryum alopecurum*.

Området går som naturtypen *Rik edellauvskog* i henhold til håndbok 13 (DN 2007) og *Frisk, rik edellauvskog* i henhold til NiN. Verdien er vurdert til viktig, i henhold til håndbok 13. Ifølge Statens vegvesens veileder for konsekvensutredninger, håndbok V712 (Statens Vegvesen 2018), gir dette stor verdi. I tillegg går de store asketrærne inn under naturtypen *Store gamle trær* med minimum verdi viktig. Ask er også et rødlistet treslag i kategori VU – sårbar. Da ask er et vanlig treslag i regionen, kan små eller middels store asketrær kan neppe vurderes særlig høyt, selv om de er rødlistet. Forekomst av mange store trær må imidlertid vurderes som viktig.

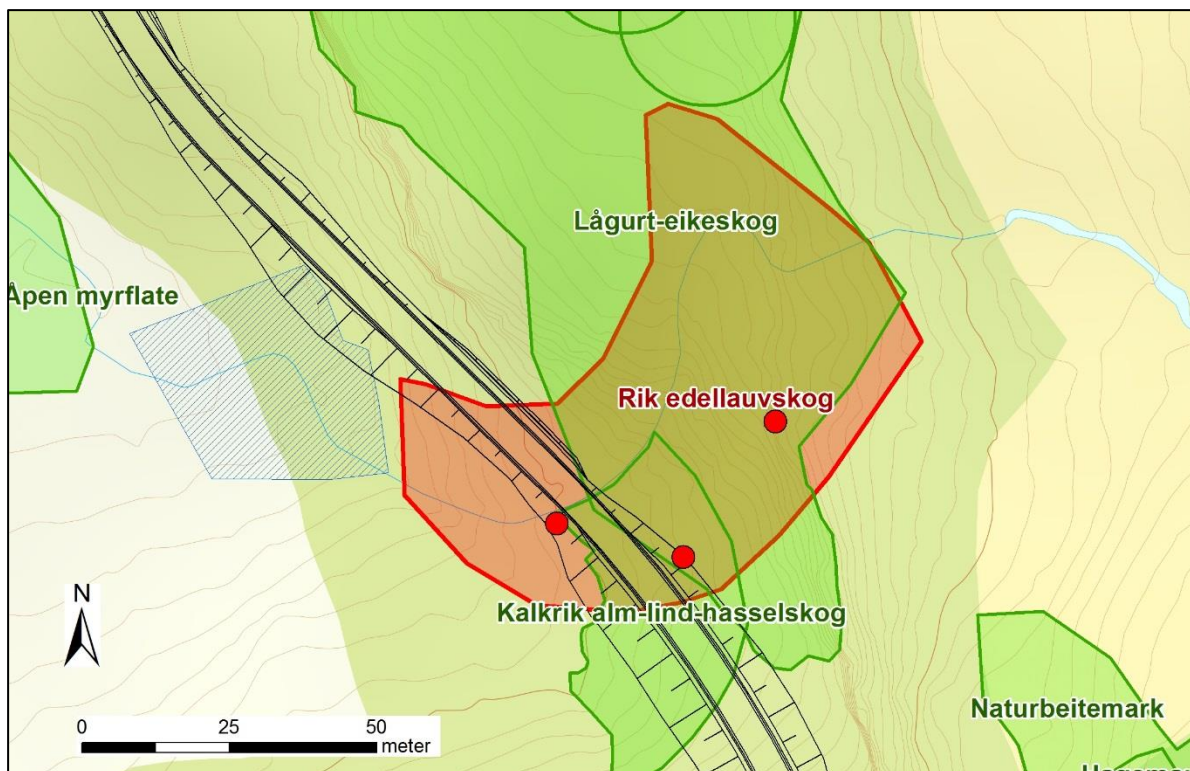
Figur 4.3 viser planlagt veitrasé, inkl. fyllinger og skjæringer, gjennom askeskogen. Behov for forholdsvis mye fylling/skjæring i dette området medfører at en relativt stor del av askeskogen vil bli påvirket. I tillegg står to av de store, styvede asketrærne slik til at det muligens vil være vanskelig å unngå at de påvirkes av adkomstveien, dersom denne vil følge planlagt trasé (se figur 4.3). Grensen for askeskogen er noe usikker grunnet feilmargin hos GPS som ble brukt til avgrensing. Øvre grense er tegnet inn fra flybilde. Punktene som viser trærne, er også basert på GPS-måling med den feilmargin dette medfører. Posisjon for det sørligste treet på kartet er imidlertid justert vha. flybilde og vurderes å være nok så eksakt.

Like vest for askeskogen, og grensende til myren, er det en liten sumpskog (skravert blått på kartet i figur 4.3). I utgangspunktet vil det være ugunstig å legge veitraseen i en våtmark, men dersom alternativet er store inngrep i askeskogen, inkludert fjerning av et eller flere store trær, kan dette likevel være et alternativ som bør vurderes. Det ble ikke gjort funn av noen sjeldne eller rødlistede arter i denne sumpskogen. Trærne her er relativt unge bjørke- og asketrær (figur 4.4). På disse ble det kun funnet vanlige arter; mest interessant var kanskje orelav *Hypotrachyna*

revoluta, men dette er en vanlig art i regionen. I feltsjiktet finnes bl.a. engsnelle, sølvbunke, mannasøtgras, snauveronika og skogkarse.

Figur 4.2. To av de store, styvede asketrærne i området som står i eller tett ved planlagt trasé. Treet til venstre er det sørligste treet i figur 4.3. Treet til høyre er det vestlige treet i figur 4.3, og står i kanten til bekken. Foto: Leif Appelgren.

Figur 4.3. Planlagt trasé for adkomstveien gjennom askeskogen (rik edellauvskog). Røde punkter viser store, styvede asketrær. Enkelte store asketrær ble sett lenger opp i skråningen, men er ikke kartfestet. Det området ble ikke nøye undersøkt, da det ligger utenfor influensområdet.

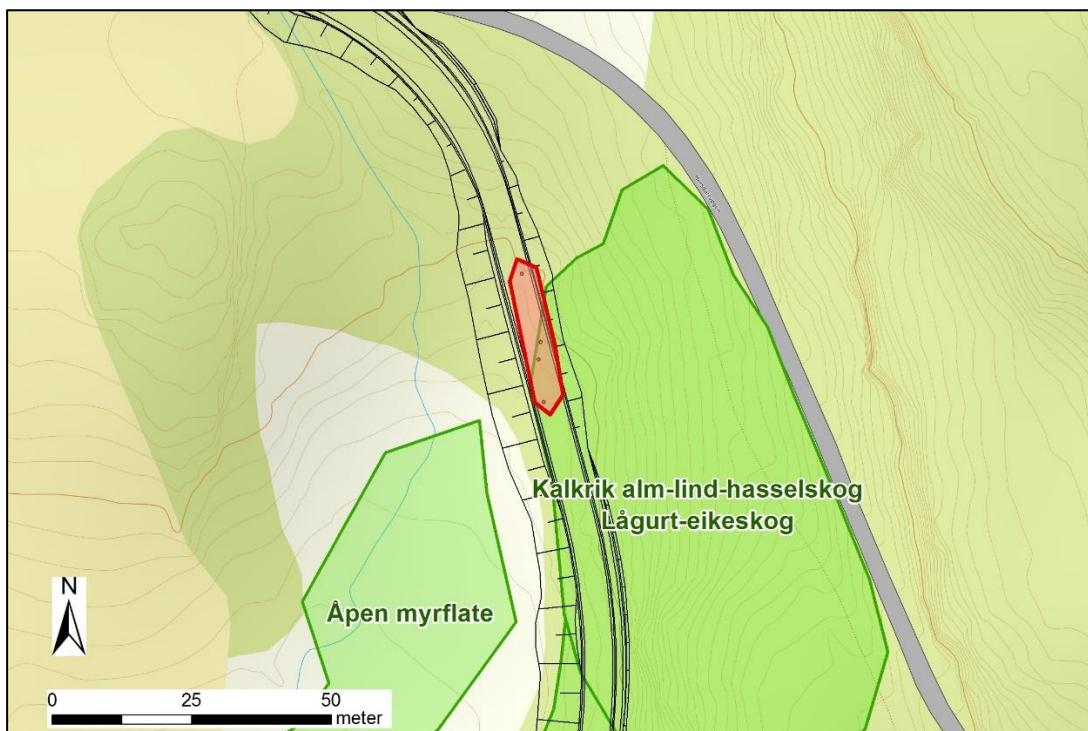

Figur 4.4. Sumpskog like vest for planlagt veitrasé. Foto: Leif Appelgren.

4.1.2 Røddlistearter

Det er ikke registrert noen røddlistearter i influensområdet tidligere. Under befaringen den 12. juni ble det registrert én røddlisteart i traséområdet. Dette er karplanten skogfredløs som er røddlistet i kategori NT – nær truet. Arten ble registrert midt i traséen for veien, ca. 40-70 meter sør for Hersdalsvegen (figur 4.5). Skogfredløs (figur 4.6) vokser her i et fuktig sig som strekker seg i nord-sørlig retning. Arten forekommer langs en strekning på ca. 20-25 meter.

Figur 4.5. Forekomst av røddlistearten skogfredløs (rød markering) i veitraséen.

Figur 4.6. Skogfredløs i traséområdet. Foto: Leif Appelgren.

4.2 Masseuttaket

Området for planlagt masseuttak ligger i en vestvendt skråning med skog dominert av bjørk og med noe eik, rogn og hassel. I øvre del er det noe beitemark.

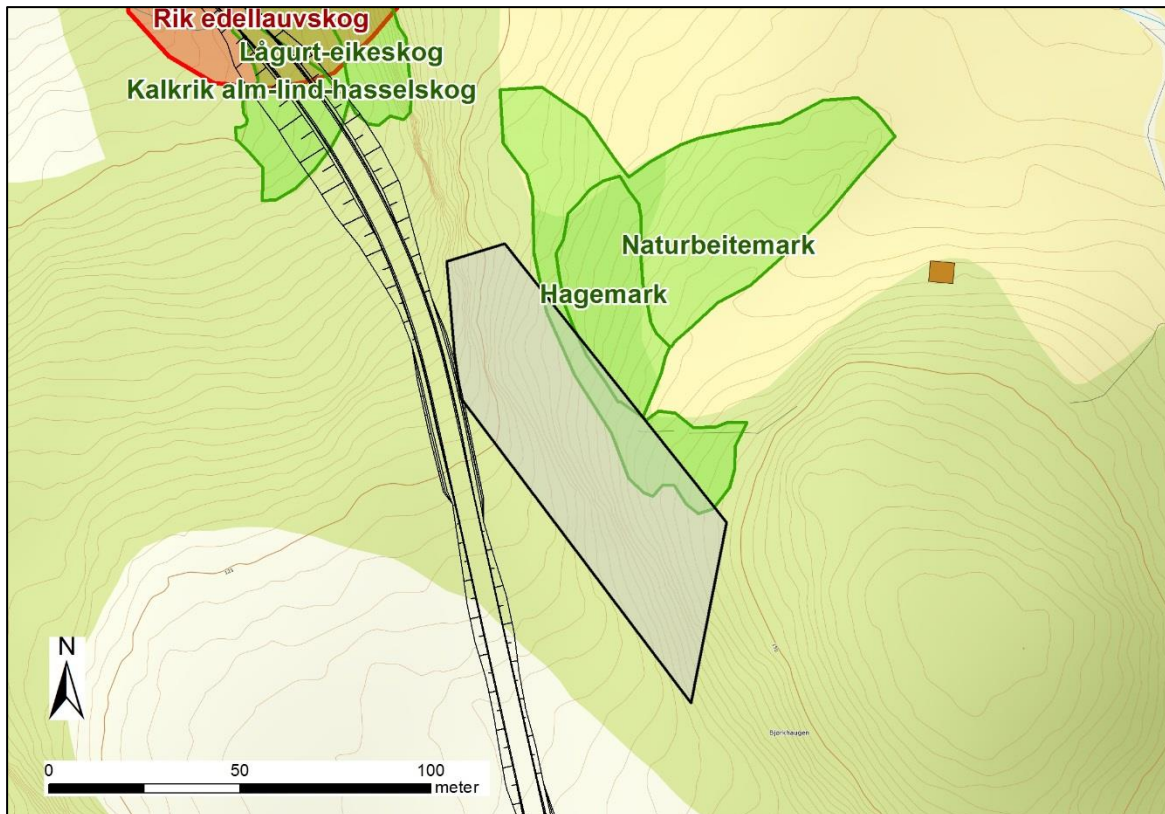
4.2.1 Viktige naturtyper

Øvre del av masseuttaket vil berøre en liten del av et område som i NiN-kartleggingen er registrert som naturbeitemark med lite verdi for naturmangfold (figur 4.7). Beitemarken er noe gjødselpåvirket. Like i kanten til masseuttaket er det også registrert en hagemark, som, ifølge NiN-kriteriene, har fått moderat verdi for naturmangfold.

Skogen i skråningen er stort sett triviell og representativ for regionen. Ingen spesielle verdier er kjent herfra eller ble registrert under befaringen.

4.2.2 Rødlisterarter

Ingen rødlisterarter eller sjeldne arter er kjent fra uttaksområdet. Floraen er stort sett triviell og representativ for regionen. Potensialet for forekomst av rødlisterarter vurderes som lav.

Figur 4.7. Planlagt masseuttak i tiknytning til veitraseen.

5 REFERANSER

Artsdatabanken. 2015. Norsk rødliste for arter 2015. <https://www.artsdatabanken.no/Rodliste>

Artsdatabanken. 2018. Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015. *Norsk rødliste for arter 2015*. Artsdatabanken, Norge. <https://www.artsdatabanken.no/rodlisterforarter>

Artskart: <https://artskart.artsdatabanken.no>

Direktoratet for naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13 2.utgave 2006 (oppdatert 2007).

Naturbase: <https://kart.naturbase.no/>

Statens Vegvesen. 2018. Konsekvensanalyser. Håndbok V712.

Temakart Rogaland: <https://www.temakart-rogaland.no>